

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

64. An donatio facta inter coniuges in die Natiuitatis Domini sit valida? Et de aliis septem casibus agitur, in quibus lex interdicat coniugibus, ne donationes reuocent, Ex p. 8. tr. 6. res. 31.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76413](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76413)

S.1. **A**ffirmatiue respondet Iulius Clarus lib. 4. sent. §. donatio, q. 9. n. 5. ibique Giacharius in suis not. ad lit. A. Gailius lib. 2. obseru. 40. n. vlt. Dominicus Cardinalis Tufchus d. 2. pract. concl. lit. D. concl. 69. n. 22. & seq. Tiraquellus ad l. si unquam 8. C. de reuoc. don. v. Donazione largitus, n. 19. & tr. 1. de nobilit. c. 18. n. 19. & tr. de legib. connubialib. gloss. 1. p. 5. num. 9. Berlichius d. p. 1. concl. 15. n. 16. pag. 244 Gomez tom. 2. var. resur. ciuil. c. 4. n. 25. Craucta conf. 51. Baldus Nou. in tract. de dote, p. 10. n. 8. Couarruias ad in. de sponsali- bus, p. 2. c. 3. §. 3. n. 2. Neuzanus sy. u. nupt. lib. 2. n. 28. Mozzius d. rit. de personis inter quas cad. poss. don. n. 34. alique ab aliis relati. Vide etiam Doctores, quos citat, & sequitur Berlichius p. 2. conf. 25. n. 28.

2. Verum in rigore iuris contrarium dicendum videtur: quia omnis donatio inter coniuges indistincte est interdicta, 101. tit. ff. & C. de don. inter vir. & vxor. Ergo etiam inter nobilem, & ignobilem, senem, & iuenculum. Et certè rationes prohibitionis, quæ supra allatae sunt, etiam in honorem matrimonij militat. Ad hæc multi iure nostro casus speciales sunt expressi, quibus donatio inter virum, & vxorem consistit: & tamen hic, de quo iam agitur, eorum in numero non recensetur: vt verosimile sit, eum nec iure numerandum esse. Neque releuat, si dicatur, ex eo sustinendam esse hanc donationem, quod non simplex sit, quæ prohibita, sed remuneratoria, cum donec senex in compensationem senectutis, & ignobilis in recompensationem ignobilitatis. Nam *Primo* sibi imputet nobilis, cur in ignobilem consenserit. *Deinde*, cum hic nullum verum subsistit meritum; ergo nec vera donatio remuneratoria erit. Præterea illa argumenta manifestè diluit Vlpianus in d. l. 3. in princ. ff. de don. inter vir. & vxor. dum ita ex Antonino Augusto respondit. Maiores nostri inter virum & vxorem donationes prohibuerunt, amorem honesti solis animis aestimantes, famæ etiam coniunctorum cõfulescentes, ne concordia pretio conciliari videretur; neque melior in paupertatem incideret, deterior ditior fieret. Atque hæc fortassis olfaciens Clarus, loc. paulò ante designato, ait conclusionem contrariam in puncto iuris non transire sine magna difficultate. Et in hanc negatiuam sententiam tenet Fachinæus lib. 3. contr. iur. c. 80.

3. Sed his non obstantibus non audeo ab affirmatiua sententia discedere. Et ita tenent, præter Doctores citatos Bocerus tr. de don. c. 13. n. 1. & Hunnius in Encyclop. iuris, p. 3. tit. 26. c. 3. à n. 4. & ex Theologis Vvadingus tr. de contr. disp. 3. dub. 11. §. 2. n. 1. Lell. lib. 2. c. 18. dub. 12. n. 89. Amicus 1. 5. disp. 18. sect. 8. n. 127. & Hurtadus disp. 11. de don. diff. 8. quia dicta donatio est remuneratoria, eod quod vxor iuuenis, & nobilis duxerit senem, & ignobilem. Vide etiam Baunium in Theol. Mor. tom. 3. lib. 2. tr. 4. g. 6. & Dicaetillum lib. 2. tr. 5. disp. 1. dub. 5. n. 87. quibus omnibus adde Doctores, quos citat & sequitur Iohannes Nolden in tractatione synoprica de statu Nobilium ciuili, c. 16. §. 3. n. 14. & seq.

RESOL. LXIV.

An donatio facta inter coniuges in die Natiuitatis Domini sit valida?

Et de aliis septem casibus agitur, in quibus lex interdicit coniugibus, ne donationes reuocent. Ex p. 8. tr. 6. Ref. 3. 1.

S.1. **H**ic casus est curiosus, quem non inuenio ab alio pertractatum nisi Matthia Berlichio, in suis conclusionib. pract. p. 2. concl. 15. n. 29. vbi sic ait. Nota etiam cautelam, per quam donatio inter coniuges subsistere potest. Puta ex consuetudine in vniuerso Christianorum orbe est receptum, vt in festo Natiuitatis Christi parentes liberis suis, & etiam sibi ipsis sub nomine Christi donent. Hoc in casu, si coniuges sibi

inuicem donent, donatio non est ex liberalitate, sed potius ex pia gratulatione pro Christo nato profecta censetur; & idèd valere potest, quemadmodum nuper rimè ita factum, & ingentem summam pecunie ab vno coniuge alteri donatam memini. Ita ille, Sed fides huius rei sit penes ipsum, qui plures alios casus enumerat in quibus donatio inter coniuges est valida.

2. Nota etiam, quod Caramuel in Theol. mor. lib. 1. n. 652. enumerat multos casus, in quibus lex interdicit coniugibus, ne donationes reuocent. *Primo*, asserit, donatio remuneratoria reuocari non potest; hæc enim potius quàm donatio, solutio est. *Secundo*, remissio dotis, vel partis, vel fructuum à dote percipiendorum. *Tertio*, si domus conflagrauerit, donatio ad rescindendum domum, si quantitate necessaria non excedat. *Quarto*, si coniux donet alteri, vt dignitatem aliquam allequeatur; tunc enim videtur pro seipso illam summam expendere: coniugis enim qualitates in alterum coniugem redundant. *Quinto*, si donatio fiat sine detrimento donatoris, hoc est, si non fiat donando pauperior, vbi vult Molina non fieri pauperior, qui cedit ius in rem, quod habebat. *Sexto*, si donatio fit talis, vt non reddat donatarium ditiorum. *Septimo*, si donatio causam habuerit, præcipuè pertinentem ad iustitiam; si enim maritus habitauerit in vxoris domo, vsuque fuerit vxoris famulis, poterit validè & irreuocabiliter tantam summam donare, quanta prudentis æstimatione sufficiat, vt illi obligationi satisfaciat. In quibus omnibus casibus non est institutus computus Geometricus; est enim prouidendum paci, & amori coniugali, cui leges vniuersæ prospiciunt; & nemo non videt illam & hunc diminui, quando tales computus inter coniugatos instituantur. Hæc Caramuel.

RESOL. LXV.

An donatio qua vnus coniux donat alteri redditus annuos ad dotandam Capellam, vel ad illuminandum Templum, oleo, vel cera, aut pro sepultura causâ, sit valida?

Et an sit valida donatio, quando vxor donat viro aliquid ad consequendum aliquem honorem vel dignitatem? Idem dicendum est, quando vir ingreditur ludos publicos, velut hastiludia, autoritate publica faciendâ.

Et idem dicendum est, si causa studiorum, vel graduum Licentiarum, aut Doctoratus obtinendi vxor viro donet, aut pro Nobilitate obtinenda donatio ab vxore viro suo fiat. Ex p. 8. tr. 6. Ref. 26.

S.1. **A**ffirmatiue respondet Sanchez de matrim. 1. 1. lib. 6. disp. 3. n. 2. & Ioan. Lupus in rubric. de don. §. 28. n. 6. quia talis donatio est donatio ex causa pia, & idèd in l. si sponsus ff. de donat. inter vir. & vxor. conceditur donatio sepulture causâ, inter maritum, & vxorem valet, quia vt ibid. lex ait, non videtur donatarius in illa re fieri locupletior, licet donator fiat pauperior, donatarius autem propriè ditior non fit ex sepultura donata. Nec refert, quod donatarius sepulturam emerit, si ab altero coniuge ea sibi non donaretur, quia et si coniux donatarius pauperior efficeretur, si illam emerat, non tamen idcirco factus fuit locupletior, eo quod illam non emerit, quia illi, quibus sepulturae donantur, nullum prouentum, nullam utilitatem ex illis in vita sua accipient, & quia ita donantur vt ob Dei seruitium, & obsequium etiam donentur.

2. Sed his non obstantibus, negatiuam sententiam docet Fagundez de contr. lib. 4. c. 11. n. 24. quia ea donatio tam sepulture, quàm redditus ad dotandam Capellam, illuminandamque oleo, & cera, primò & per se non fit Deo, Templo, & Ecclesiæ propter Deum, sed fit corpori coniugis defuncti, atque ad eod in honorem temporalem illius, licet per accidens resultet in prouentum spirituale.